

**6D110200 - «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған
Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру»
тақырыбындағы диссертациялық жұмысына**

РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ШҚІРІ

р/ н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	<p>Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы</p>	<p>1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</p> <p>1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі);</p> <p>2) <u>Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы)</u></p> <p>3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</p>	<p>Диссертациялық зерттеу жұмысы бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық және әлеуметтік көмекті жетілдіруге негізделген. Осы мәселе аясында бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балалардың өмір сүру сапасын арттыру, медициналық және әлеуметтік жағынан қамтамасыз ету, қоғамдық игіліктердің қолжетімділігін ұйымдастыруға бағытталған. Диссертациялық зерттеу жұмысының тақырыбы мен бағыты ҚР денсаулық сақтауды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған «Денсаулық» мемлекеттік бағдарламасымен, еліміздегі Денсаулық сақтауды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған жаңа мемлекеттік бағдарламасымен, 2022 жылғы балалар жылымен өзара үндестік тауып, аталған мемлекеттік бағдарламалармен өзара сәйкес келетін өзекті мәселені көтерген.</p> <p>Докторант Саиранқызы Салтанаттың 6D110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша PhD философия докторы дәрежесін алу үшін ұсынылған ғылыми-зерттеу жұмысы бүгінгі таңдағы шетелдік және отандық қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы өзекті саналатын балалар арасындағы бронхөкпе дисплазиясының медициналық-әлеуметтік мәселелеріне қатысты барлық маңызды аспектілер қарастырылған. Зерттеу жұмысының өзектілігі қазіргі денсаулық сақтау саласындағы маңызды мәселе бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру бойынша кешенді жұмыстарды жүргізуі мемлекеттік бағдарламалармен өзара толық сәйкес келеді. Сондай-ақ, қазіргі таңдағы балалар арасындағы бронхөкпе</p>

			дисплазиясымен сырқаттанатын науқастарға медициналық және әлеуметтік көмекті жетілдіру қоғамдық денсаулық сақтаудағы ғылыми теориялық және әлеуметтік-қоғамдық маңызға ие тақырыптардың бірінен саналады.
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады /қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған /ашылмаған.	<p>Диссертанттың зерттеу жұмысы бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмек көрсетудегі кешенді түрде жүргізілген ғылыми жұмыс саналады. Зерттеу жұмысы аясында жасалған Алматы қаласы Қалалық перинаталды орталығында дүниеге келген нәрестелер арасында БӨД-пен сырқаттанатын науқастардың жиілігін анықтауы, олардағы аурушандықтың дамуына ықпал етуші негізгі қауіп факторларын көрсетуі, науқас балаларға медико-әлеуметтік көмек көрсетуді анықтаудағы авторлық үлгідегі сауалнамалары мен «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын науқастар регистрін» (bld.bolimi.kz) құрастырып өндіріске енгізуі қоғамдық денсаулық сақтау жүйесін дамытудың өзекті басым бағыттарына сәйкес келеді. Диссертациялық жұмыстағы статистикалық мәліметтердің өңделуі мен балалардың денсаулық жағдайын талдауы, өмір сапасын бағалауы мен медико-әлеуметтік көмекті жетілдірудің механизмдері ғылыми маңыздылығы жоғары, қоғамдық денсаулық сақтаудың дамуына елеулі деңгейде үлес қосатын, ғылыми теориялық және практикалық мазмұны толық ашылған жұмыс ретінде бағалаймыз.</p> <p>Диссертациялық жұмыстағы БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру моделі науқас балалар мен олардың отбасыларының медико-әлеуметтік жағынан қамтамасыз етудің көрсеткіші ретінде санауға болады. Автордың БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру моделі қолданыстағы клиникалық хаттамалар мен әлеуметтік көмек көрсетуші алгоритмдердің сапасын арттыруға, теориялық жағынан жетілуіне, практикалық жағынан дамуына өзіндік қосар үлесі жоғары. Диссертанттың Алматы қаласы емханаларына ендірген «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын науқастар регистрінің» (bld.bolimi.kz) құрастырылуы мен қалалық емханаларға енгізу актілері ғылыми жаңашылдыққа және тәжірибелік маңызға ие болып табылады.</p>
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары 2) орташа	Докторант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының базалық аппараты, теориялық

		<p>3) төмен 4) өзі жазбаған</p>	<p>дайындығы, кәсіби біліктілігі, практикалық құндылығы, тақырыпты игеруі, статистикалық мәліметтерді жинақтауы мен оларды өңдеуі мен талдаулары, диссертацияның ғылыми деңгейін, теориялық-практикалық мазмұнын арттырады. Диссертациялық жұмысты жазудағы автордың базалық білім қоры жеткілікті, жазу стилі қалыптасқан, ойы анық, тұжырымдары дәлелді, статистикалық талдаулары негізді, жұмыстың логикалық құрылымы жүйелі, ішкі мазмұны мағыналы, ғылыми теориялық мәліметтердің негізделуі мен талдау мәліметтерінің дәрежесіне қарап, диссертациялық жұмыс авторының өзі жазу деңгейі «жоғары» деп бағалаймыз.</p>
4.	Ішкі бірлік принципі	<p>4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: <u>1) негізделген</u> 2) жартылай негізделген 3) негізделмеген.</p>	<p>Еліміздегі және шетелдегі балалар арасындағы бронхөкпе дисплазиясы жыл өткен сайын саны артып келе жатқан, қоғамдық-әлеуметтік сипат алған ауру түріне жатады. Сондықтан бұл ауру түріне қатысты медициналық және қоғамдық денсаулық сақтау саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарының жүргізіліп жатқандығы заңды құбылыс саналады. Осы тұрғыдан келгенде докторант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы докторлық диссертациясының тақырыбы өзекті саналса, жұмыстың ішкі мазмұнындағы бронхөкпе дисплазиясының клиникалық сипаты, қауіп факторлары, балаларды оңалтудың жолдары, өмір сапасы, жиілігі, медико-әлеуметтік сипаты, медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру моделі секілді мәселелердің көтерілуі мен олардың әртүрлі аспектіде ғылыми тұрғыдан талдануы жұмыстың негізделгендігін көрсетеді. Соңғы уақыттарда елімізде бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балалар санының жиілігінің күн өткен сайын арта түсуі бронхөкпе дисплазиясын зерттеу ғылыми ортаның алаңдаушылығын тудыруда. Демек, диссертанттың зерттеу нысанына алынған «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» мәселесі жоғарыда аталған медициналық және қоғамдық-әлеуметтік проблемамен өзектес, қоғамдық мәселе ретінде уақытылы қолға алынған, кешенді түрде жан-жақты қарастырылған тақырыбы өзекті, мәселесі тың жұмыстардың бірі ретінде саналады.</p> <p>Докторант диссертациялық жұмысында Алматы қаласындағы Перинаталды орталығында емделген бронхөкпе дисплазиясымен ауыратын нәрестелерді арнайы нысан ретінде қарастырып, көптеген статистикалық</p>

			<p>деректер мен науқастар тарихын жинақтап, соларға кең көлемде талдау жүргізуі жұмыстың ғылыми дәлелді тұрғыдан негізделгендігін көрсетеді. Зерттеу барысында бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдірудің маңыздылығы, БӨД-пен сырқаттанатын науқастардың денсаулық жағдайы, өмір сапасы, әлеуметтік тұрмысы, қоғамдық ортадағы орны, отбасылық әлеуеті секілді мәселелер арнайы сауалнамалар нәтижесінде анықталып, науқастарды емдеу мен көмек көрсетудің жолдары жан-жақты көрсетілген.</p> <p>БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медициналық көмек пен әлеуметтік қолдаудың үздіксіз қажет ететіндігі талданып, БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға арналған зерттеулердің сапасын арттыруға ықпал етеді. Диссертанттың БӨД-пен сырқаттанатын науқастарды бақылау арқылы олардың динамикалық көрсеткішінің негізінде медициналық-әлеуметтік көмекті көрсетуде медицина қызметкерлері мен қатар көптеген әлеуметтік сала мамандарымен бірлескен мультидисциплинарлы топтың өзара ынтымақтасқан жұмысының нәтижесінде науқастарға медико-әлеуметтік көмекті жақсартуға болатындығы ғылыми тұрғыдан негізделіп берілген.</p> <p>Сонымен жоғарыда көрсетілген мәселелердің негізінде, 6D110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Саиранқызы Салтанаттың докторлық диссертациялық жұмысы еліміздегі қоғамдық денсаулық сақтаудағы өзекті мәселелердің бірі болып табылады.</p>
	<p>4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды</p> <p>1) айқындайды</p> <p>2) жартылай айқындайды</p> <p>3) айқындамайды</p>		<p>Диссертант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының жалпы мазмұны бес тараудан, әрбір тарау диссертация мазмұнына сай ғылыми тұжырымдардан, қорытынды мен қосымшалары зерттеу жұмысының тақырыбын толық айқындайды. Диссертация мазмұнындағы әрбір тараудың аты мен ондағы тақырыпшалардың ішкі мазмұны диссертация тақырыбына сәйкес құрылғандығы, диссертация жұмысы мазмұнының айқындылығын дәлелдейді.</p>
	<p>4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:</p>		<p>Диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттері БӨД-пен сырқаттанатын балалардың катанезін зерттеуге, аталған патологиясы бар науқастарға медико-әлеуметтік көмек көрсету сапасы мен тиімділігін</p>

	<p>1) <u>сәйкес келеді</u> 2) жартылай сәйкес келеді 3) сәйкес келмейді</p>	<p>арттыру моделін даярлауға құрылғандығы диссертация тақырыбымен өзара сәйкес келеді. Докторанттың зерттеу жұмысының мақсаты мен міндеттері диссертация мазмұнымен өзара сәйкестігі ізденушінің тақырыпты толық теориялық және практикалық тұрғыдан еркін меңгергендігін көрсетеді.</p> <p>Диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттері өз шешімін тапқан, күтілген нәтижелерге қол жеткізген, ғылыми теориялық тұжырымдамалары негізді, практикалық сипаты дәлелді, статистикалық талдаулары айқын, қорытындылары дәйекті. Демек, докторант Саиранқызы Салтанаттың диссертациялық жұмысының мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбымен сәйкес құрылған, логикалық байланыс пен бірізділік сақталған, ғылыми тұрғыдан дәлелді түрде тұжырымдалған, ғылыми негізделуі зерттеу жұмыстарына қойылатын талаптармен сәйкес келетіндігін атап өтуге болады.</p>
	<p>4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) <u>толық байланысқан</u> 2) жартылай байланысқан 3) байланыс жоқ</p>	<p>Диссертация мазмұнындағы бес тарау мен олардың ішкі мазмұнына негізделген тақырыпшалар мен барлық бөлімдердің құрылысы өзара логикалық жағынан біртұтастыққа негізделіп толық байланысқан. Зерттеу жұмысының құрылысындағы әр бөлім бір-бірімен логикалық жағынан өзара үйлесімді түрде байланыса отырып, көтерілген мәселені әр бөлім сайын бірінен кейін бірі орынды түрде өрбіте отырып, бөлімдер аралығындағы ой қорытулары мен түйіндемелер арқылы қорытылған. Бұл дегеніміз зерттеу жұмысында ой шашыраңқылығы жоқ, логикалық бірізділіктің сақталғандығын, ізденушінің ғылыми стилді еркін меңгергендігін көрсетеді.</p> <p>Диссертацияның әр бөлімінде көрсетілген ғылыми нәтижелер мен тұжырымдамалары, ой қорытулары мен статистикалық талдаулары бір-бірімен сабақтасып, жұмыстың ішкі мазмұнының біртұтастығына құрылған. Зерттеу жұмысындағы әр тарау мен бөлімдерде айтылған ізденушінің көзқарастары мен тұжырымдамалары диссертация мазмұныныңда келтірілген тараулармен логикалық жағынан байланысып, мағыналық тұтастыққа негізделген.</p>
	<p>4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) <u>сыни талдау бар</u></p>	<p>Диссертациялық зерттеудің ішкі мазмұны толықтай ізденуші тарапынан ғылыми тұрғыдан дәлелденіп, бұрынғы және кейінгі зерттеулер арқылы өзара салыстырылып, сыни талдаулар жасауының нәтижесінде БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмектің сапасын жетілдіруге негізделген зерттеу тұжырымдарының өзегі авторлық сыни</p>

		<p>2) талдау жартылай жүргізілген</p> <p>3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген</p>	<p>талдау түйіндемелерден тұрады. Диссертанттың зерттеу барысында жасаған жаңашыл шешімдері ғылыми тұрғыдан дәлелденіп, қажетті статистикалық көрсеткіштермен бағаланған.</p> <p>Ізденушінің зерттеу барысындағы сыни талдауларынан жұмыстың алдына қойған мақсат-міндеттерін БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға медико-әлеуметтік көмек көрсетуді жетілдіруде ғылыми негізде сәтті орындап шыққандығын көрсетеді. Диссертациялық жұмыста диссертант өз тарапынан ғылыми этикеттер мен адалдық кодекстерін қатаң сақтай отырып, сыни талдаулар жүргізуінің нәтижесінде бұрыннан белгілі шешімдермен өзара салыстырып, өз тарапынан ұтымды талдаулар жүргізе білген.</p>
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	<p>5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады)</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Докторанттың диссертациялық жұмысындағы ғылыми нәтижелері мен қағидаттары толығымен жаңа деп санаймыз. Мәселен қоғамдық денсаулық сақтаудағы БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру туралы мәселенің арнайы зерттелуі мен кешенді түрде жан-жақты қарастырылуы, БӨД-пен сырқаттанатын науқастардың жиілігі анықталып, олардағы аурудың дамуына ықпал етуші негізгі қауіп факторлардың көрсетілуі, балалардың денсаулық жағдайының кешенді түрде талдануы, медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру моделінің ұсынылып, БӨД-пен сырқаттанатын науқастар регистрінің тұңғыш рет құрастырылуы отандық қоғамдық денсаулық сақтау саласына қосылған жаңашыл жұмыс деп санаймыз.</p>
		<p>5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма?</p> <p>1) толығымен жаңа</p> <p>2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады)</p> <p>3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>Докторанттың диссертациялық жұмыс бес тараудан тұрады. Жұмыс мазмұнындағы әрбір тараулардан соң берілген қорытындылары мен ой түйіндеулері БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға медико-әлеуметтік көмекті жетілдірудегі зерттеу жұмысы бұл мәселеге жаңа бір қырынан келуімен қорытынды пікірлері толығымен жаңа деп санаймыз.</p> <p>Ізденушінің БӨД-пен сырқаттанатын балалардың ата-аналарына жүргізген сауалнамалары мен статистикалық талдауларының негізінде жасалған ғылыми теориялық және практикалық тұжырымдары мен қорытындылары зерттеу жұмысында қамтылған барлық ғылыми жаңалықтарды түйіндеп жаңаша көрсете білген. Демек, докторант С.Саиранқызының БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіруге негізделген ғылыми жұмысындағы ой түйіндеулері мен қорытынды тұжырымдары диссертацияның мазмұнымен ұштасып, ішкі</p>

		<p>5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?</p> <p>1) толығымен жаңа 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады) 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)</p>	<p>бірлігімен сабақтасқан толығымен жаңа жұмыс ретінде бағалаймыз.</p> <p>Автордың БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіруге негізделген диссертациялық жұмысының мазмұны бүгінгі таңдағы заманауи технократизмнің талаптарына сәйкес, техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері бойынша жасаған жұмыстары теориялық және практикалық жағынан толығымен жаңа саналады. Диссертациялық зерттеу барысында ұсынылған Алматы қалалық емханаларына енгізген «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын науқастар регистрі» (bld.bolimi.kz) жұмыстың техникалық жағына жауап берсе, БӨД-пен сырқаттанатын науқастарға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру үшін әзірленген моделі жұмыстың технологиялық, экономикалық жағына жауап беретін толыққанды жаңа жұмыс саналады. Зерттеу барысындағы ізденушінің ғылыми тұжырымдамалары мен пікірлері, қорытынды ойлары мен статистикалық талдауларының нақтылығы мен негізділігі жұмыстың техникалық, технологиялық, экономикалық, басқару шешімдерінің сапасын арттырып, мазмұнын көтере түскен.</p>
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	<p>Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген /негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары бойынша)</p>	<p>Докторанттың зерттеу жұмысында жасаған ғылыми тұжырымдары, қол жеткізген әрбір нәтижелері, ғылыми жаңалықтары мен қорытындылары ғылыми тұрғыдан нақты ғылыми деректер, статистикалық көрсеткіштер, практикалық дәлелдемелер арқылы негізделген. Зерттеу жұмысындағы ғылыми ой-пікірлердің сілтемелер арқылы берілуімен, нақты статистикалық көрсеткіштер мен практикалық материалдар негізінде тұжырымдалған. БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру мәселелері, статистикалық талдаулары, өмір сапасын бағалау мен медико-әлеуметтік көмекті жетілдірудегі моделі, науқастар туралы базалық қорды қалыптастыру үшін жасаған регистрі ғылыми теориялық ауқымды дәлелдер арқылы негізделген.</p> <p>Диссертациялық жұмыстың құрылымы, ішкі мағыналық мазмұны, ғылыми стилі, ғылыми әдебиеттерді пайдалануы, жұмыстың көлемі, техникалық талаптармен сәйкестігі, (PhD) докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді. Зерттеудің нәтижелері мен ғылыми тұжырымдары, тақырыпқа сәйкес ғылыми еңбектерді пайдалануы, медико-әлеуметтік теорияларға негізделіп, БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіруге негізделіп, жан-жақты ғылыми теориялық және практикалық тұрғыдан талданған.</p>

7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	<p>Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет:</p> <p>7.1 Қағидат дәлелденді ме?</p> <p>1) <u>дәлелденді</u></p> <p>2) шамамен дәлелденді</p> <p>3) шамамен дәлелденбеді</p> <p>4) дәлелденбеді</p> <p>7.2 Тривиалды ма?</p> <p>1) ия</p> <p>2) <u>жоқ</u></p> <p>7.3 Жаңа ма?</p> <p>1) <u>ия</u></p> <p>2) жоқ</p> <p>7.4 Қолдану деңгейі:</p> <p>1) тар</p> <p>2) орташа</p> <p>3) <u>кең</u></p> <p>7.5 Мақалада дәлелденген бе?</p> <p>1) <u>ия</u></p> <p>2) жоқ</p>	<p>Докторант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысында қарастырылған негізгі қағидаттардың берілуі ғылыми тұрғыдан дәлелді, практикалық тұрғыдан қолданыс аясы кең, зерттеу жұмысы барысында жарық көрген мақалаларында зерттеудің мәселелері толық қамтылғандығы жұмыстың тиянақты түрде зерттелгендігін көрсетеді.</p>
8.	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	<p>8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған</p> <p>1) <u>ия</u></p> <p>2) жоқ</p>	<p>Докторант диссертациялық жұмыстың ғылыми базалық аппаратын жетілдіру үшін, отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектерінің негізінде пайдаланылған теориялық пікірлер мен тұжырымдарға сілтеме жасауы шынайы. Диссертация мазмұнындағы пайдаланылған сілтемелері БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмекті жетілдіру үшін жасаған ғылыми талдаулары арқылы зерттеу жұмысының әдіснамасы нақты жазылып, арнайы дереккөздер арқылы дәйектелген. Диссертанттың зерттеу жұмысында жасаған талдаулары, қорытынды пікірлері мен тұжырымдамалары дәйектілік принципіне негізделіп, нақты статистикалық талдаулар мен зерттеу материалдары арқылы әдіснамасы нақты көрсетілген. Зерттеу жұмысында жасалған әдеби шолулары, ретроспективті талдаулармен қатар, көптеген әдіс-тәсілдерді пайдалануы, деректер мен дәлелдемелерді ұтымды пайдалануы зерттеу жұмысының нақты жүргізілгендігін көрсетеді.</p>

		<p>8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:</p> <p>1) <u>ия</u> 2) жоқ</p>	<p>Диссертациялық жұмыстың нәтижелері заманауи компьютерлік технологияларды қолдану арқылы көптеген жаңашыл әдістерді зерттеудің мақсатына сәйкес пайдаланылған. Зерттеу жұмысында алынған мәліметтер диссертацияның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес статистикалық өңдеудің заманауи жаңашыл әдістерін пайдалана отырып талданған. Диссертация мазмұнындағы пайдаланылған әдістер мен статистикалық деректерді өңдеу жұмыстары өте ауқымды және жеткілікті дәрежеде интерпретацияланған.</p>
		<p>8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):</p> <p>1) <u>ия</u> 2) жоқ</p>	<p>Докторанттың диссертациялық жұмысының негізгі қағидаттары және қорытындылары ғылыми теориялық тұрғыдан дәлелденген, ұсынылған моделі тәжірибиелік тұрғыдан негізделген, зерттеу жұмысындағы статистикалық талдаулары зерттеу жұмысының нәтижелерімен расталған және логикалық жағынан өзара тығыз байланысқа құрылған.</p>
		<p>8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен <u>расталған</u> / ішінара расталған / расталмаған</p>	<p>Докторант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысында пайдаланылған маңызды мәлімдемелер тақырыпқа сәйкес отандық және шетелдік нақты да сенімді 226 ғылыми әдебиеттерге сілтемелер келтіруімен ғылыми түрде расталған. Диссертанттың БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмектің сапасын жетілдірудегі әлемдік және отандық зерттеушілердің еңбектеріне тоқтала келіп, тақырыпқа сәйкес мәліметтерді ұтымды пайдалану арқылы диссертацияның теориялық-әдістемелік негізін сенімді сілтемелермен растағанын атап өтуге болады.</p> <p>Диссертант зерттеу нысанына сәйкес материалды логикалық тұрғыдан жүйелілікті сақтаған, зерттеу әдістері мен алынған нәтижелері, ғылыми қорытындылары мен ой түйіндеулері, маңызды мәлімдемелері ғылыми әдебиеттер арқылы дәйектеліп, кіріспесінде көрсетілген өзектілік мәселесі,</p>

			қорғауға ұсынылған тұжырымдары, қол жеткізген ғылыми жаңалықтары, зерттеу нысанына алынған мәселелерден ауытқушылық жоқ.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті /жеткіліксіз	Докторант диссертациялық жұмысында отандық және шетелдік әдебиеттерді қарастырып, олардың БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмек сапасын жетілдіру үшін жүргізген сараптамалары мен өзіндік тұжырымдамаларында диссертант өз зерттеу жұмысында адалдық кодексіне сәйкес сілтемелер келтіру арқылы жеткілікті деңгейде пайдаланған. Ізденушінің жұмысында жалпы саны 226 еңбекке сілтеме келтіріп, ғылыми зерттеу мазмұнына сәйкес әдебиеттерді пайдаланылғандығы және ғылыми өндірістегі қолданысы соңғы жылдардағы әдебиеттерді қамтығандығы зерттеу жұмысы үшін жеткілікті деп санаймыз.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия 2) жоқ	Докторанттың диссертациялық жұмысының нәтижелері теориялық тұрғыда БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмек сапасын жетілдіру үшін ғылыми теориялық тұрғыдан өзіндік үлес қосады.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия 2) жоқ	Ізденушінің зерттеу нәтижелері мен қорытындылары жоғарғы медициналық оқу орындарында, медициналық мекемелерде, медициналық білім жетілдіру институттарында қосымша материалдар ретінде қолдануға болады. Сонымен қатар, БӨД-пен сырқаттанатын балаларға медико-әлеуметтік көмектің сапасын арттыруда ұсынған тәжірибиелік ұсыныстарын қоғамдық денсаулық сақтаудың сапасын анықтау үшін қосымша негіз ретінде пайдалануға болады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады) 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Диссертанттың зерттеу нәтижесінде ұсынылған «БӨД-пен сырқаттанатын балалардың отбасыларына арналған медико-әлеуметтік сауалнамасы» мен Алматы қаласының қалалық емханаларына енгізген «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын науқастар регистрі» (bld.bolimi.kz) толықтай жаңа болып табылады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары 2) орташа 3) орташадан төмен 4) төмен.	Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының жазу стилі мен рәсімдеу сапасы академиялық талаптарға сәйкес жоғары деп саналады. Автордың зерттеу жұмысында логикалық жүйелілік сақталған, ғылыми стилі жатық,

			<p>логикалық қарама-қайшылық жоқ, ғылыми стилді еркін меңгерген, ғылыми жұмысты (PhD) философия докторы дәрежесіне сәйкес сауатты жазылған деп бағалаймыз.</p> <p>Сонымен докторант Саиранқызы Салтанаттың «Бронхөкпе дисплазиясымен сырқаттанатын балаларға медициналық-әлеуметтік көмекті жетілдіру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы толық аяқталған, дербес орындалған, ғылыми мазмұны жоғары жұмыс болып табылады. Диссертациялық жұмыстың маңыздылығы бойынша алынған ғылыми нәтижелері ҚР БЖҒМ Білім және ғылым саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің «Ғылыми дәрежелерді беру ережелерінің» талаптарына сәйкес орындалғандықтан 6D110200 - «Қоғамдық денсаулық сақтау» мамандығы бойынша (PhD) философия докторы ғылыми дәрежесін алуға лайықты деп санаймын.</p>
--	--	--	--

Ресми рецензент:

Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті,
педиатрия кафедрасының профессоры м.а., м.ғ.д



Жақсыбергенов А.М.


